

значущої мети таких договорів (забезпечення пріоритетних державних потреб) [1, с. 231].

Відповідно ст. 13 ГК України державне замовлення є засобом державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності [2].

Державний контракт - це договір, укладений державним замовником від імені держави з суб'єктом господарювання – виконавцем державного замовлення, в якому визначаються економічні та правові зобов'язання сторін і регулюються їх господарські відносини [2]. Державний контракт є різновидом договору поставки. Однак державний контракт має свої відмінні риси, що впливають із мети, для якої він укладається, - задоволення державних потреб України. Специфікою державного контракту є те, що держава гарантує оплату продукції (робіт, послуг) за цими контрактами, держава ж може надавати і пільги економічного характеру виконавцям таких договорів. Такий договір укладається на основі державного замовлення, і його зміст обов'язково має відповідати змісту такого замовлення.

Оскільки система господарсько-правових договорів постійно розвивається, що зумовлено безперервною еволюцією відносин в сфері господарювання, виявлення спільних ознак договорів і відмінностей між ними створює можливість на науковій основі здійснити спеціалізацію правового регулювання договірних відносин, систематизувати господарське законодавство, забезпечити його узгодженість та полегшити процес застосування окремих норм.

Дослідження природи державного замовлення як інструмента регуляторної державної

політики дає підстави виділити наступні основні положення концепції державної системи замовлення:

По-перше, державне замовлення - це органічний структурний елемент цілісної системи замовлень як форма відображення інтересів суспільства, кожного споживача (замовника) і виробника продукції при складанні планів виробництва, розподілу і споживання продукції, матеріальних та інших ресурсів;

По-друге, цілісна система замовлень функціонує на основі прямих, безпосередніх зв'язків і контактів підприємств та організацій як рівноправних партнерів в організації виробництва і споживання продукції (матеріальних ресурсів, напівфабрикатів, послуг), які є суб'єктами господарювання, планування і договірних відносин. Вона - основна форма планування виробництва і поставок продукції знизу, організації їх виконання в інтересах кожного споживача і суспільства в цілому - охоплює весь обсяг виробництва, розподілу і споживання продукції в асортименті. При цьому пріоритети визначаються державними програмами і реальними потребами.

По-третє, цілісна система замовлень є постійно діючим інструментом досягнення реальної планової і практичної збалансованості виробництва і його матеріальних ресурсів у динаміці. Збалансованість будується з урахуванням платоспроможності попиту.

По-четверте, перехід на систему замовлень означає, що в основу централізованого планування ставиться планове управління формуванням виробничого потенціалу, його технічного рівня, прогресивної структури виробництва в інтересах суспільства, його прискореного соціально-економічного розвитку.

По-п'яте, структура замовлень повинна забезпечуватися матеріальними ресурсами із застосуванням різних форм і методів матеріально-технічного постачання, зручних для суб'єктів господарювання (централізований розподіл, прямі зв'язки, оптова торгівля і т.д.).

Література

1. Беляневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти) : монографія / О. А. Беляневич. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/paran1114#n1114>

УДК 346.9

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСОВУВАННЯ ПРИМУСУ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Чайка І – ст. 3 курсу, гр. ПРвн-31

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Реалізація будь-якого суб'єктивного права вимагає певних гарантій, закріплення прийомів та способів, які спрямовані на забезпечення нормального розвитку регулятивних правовідносин, а у випадку посягання на них – застосування заходів щодо поновлення їх у первісному стані або наближення до такого [1, с. 41]. У літературі справедливо відзначається, що «можливість захистити порушене чи спірне суб'єктивне цивільне право або

охоронюваний законом інтерес є одним з найважливіших прав особи, що суттєво визначає її місце у суспільстві» [2, с. 24]. Саме тому закріплення в новітньому цивільному законодавстві України положень щодо захисту цивільних прав та інтересів безперечно заслуговують на увагу та схвалення, особливо що стосується підвищеної уваги законодавця, яка простежується як у кількісних так і якісних змінах. Це полягає також у розширенні кола суб'єктів захисту

цивільного права і збільшенні можливих форм захисту тощо [1, с. 41].

В аспекті дослідження механізму правового регулювання цивільних відносин можливість захисту суб'єктивних цивільних прав постає як факультативний завершальний елемент такого механізму. У зв'язку із цим видається необхідним дослідження не тільки загальних питань захисту цивільних прав, а й окремих способів його здійснення.

Однією з підстав настання цивільної процесуальної відповідальності є правопорушення. Традиційно всі правопорушення поділяють на злочини та провини. У нашому випадку говоримо тільки про правопорушення - провини. Провини становлять собою винні протиправні дії, які спричиняють застосування засобів примусового впливу. Залежно від сфери суспільних відносин, яким протиправною поведінкою заподіюється шкода, і від характеру застосовуваного при цьому стягнення, провини завжди поділяли на адміністративні, дисциплінарні та цивільно-правові (делікти).

Припускаючи наявність цивільної процесуальної відповідальності, слід виходити з існування самостійного виду правопорушення (провини). При цьому необхідно виявити його ознаки. Так, якщо цивільна процесуальна відповідальність є самостійним видом юридичної відповідальності в публічних правовідносинах, то такі ознаки повинні відповідати певним характеристикам. Отже, цивільні процесуальні правопорушення (провина) – це дії: а) винні; б) протиправні; в) що мають громадську небезпеку; г) що заподіюють шкоду державі в сфері здійснення правосуддя; д) що передбачають застосування засобів державного примусу.

Деякі автори наполягають на існуванні цивільних процесуальних правопорушень, що з'являються у формі невиконання цивільного процесуального обов'язку та зловживання суб'єктивним цивільним процесуальним правом, тобто несумлінного використання процесуальних прав [2, с. 19].

Цивільні процесуальні відносини носять характер відносин влади й підпорядкування. Так, юридична відповідальність, пов'язана із засобами державного примусу, і є однією із її ознак. Але представляється принципово помилковим ототожнювати обов'язковість вказівок суду для осіб, що беруть участь у справі, з засобами державного примусу, а дії, що здійснює суд, які пов'язані з настанням процесуальних наслідків, із засобами відповідальності. Керівництво процесом і здійснення процесуальних дій - це позитивна діяльність суду по відправленню правосуддя в рамках регулятивних цивільних процесуальних відносин. Примус сторін і інших осіб, що беруть участь у справі, які мають юридичну зацікавленість у результаті справи, до реалізації своїх прав і виконання процесуальних обов'язків під загрозою застосування засобів відповідальності, не відповідає ні засобу правового регулювання у сфері процесуальних відносин, ні

принципам процесу, тобто сутності цивільного процесуального права [3, с. 106].

У цивільному процесуальному законодавстві містяться норми, що допускають застосування до осіб, які беруть участь у справі, та інших учасників процесу засобів відповідальності у вигляді санкцій примусового характеру.

Треба звернути увагу на те, що мова йде саме про процесуальні санкції, тобто ті, які мають процесуальну природу, обумовлену регулятивною природою цивільного процесуального права.

Найважливішими гарантіями реалізації норм цивільного процесуального права є встановлені ним санкції. При цьому, незважаючи на їх теоретичне й практичне значення, у науці цивільного процесу вони майже не досліджувалися, не розглядалися у навчальній літературі [4, с. 194; 5, с. 50].

Вважаємо, що розуміння санкції лише як заходу державного примусу [6, с. 42; 7, с. 63] звукує її зміст до заходу відповідальності, що є одним із видів санкції.

У ЦК України відсутня загальна норма про превентивний захист суб'єктивних цивільних прав. Однак, в ЦК України та інших актах цивільного законодавства містяться норми, що регулюють превентивний захист окремих видів цивільних прав. Ці норми можуть бути згруповані залежно від виду прав, для яких встановлений превентивний захист.

Перша група норм стосується превентивного захисту особистих немайнових прав, а саме:

- тих, що забезпечують природне існування фізичної особи, зокрема, права на життя та здоров'я (ст. 282, 293, ч. 3 ст. 872, 1163, 1164 ЦК та ін.);
- тих, що забезпечують соціальне буття фізичної особи, зокрема, особистих немайнових прав інтелектуальної власності (ч.2 ст. 432 ЦК, ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Друга група норм встановлює превентивний захист майнових прав, а саме:

- речових, зокрема, права власності (ч.2 ст. 386, ч.3 ст. 783 ЦК), речових прав на чуже майно (ч.1 ст. 396 ЦК);
- зобов'язальних (ч.3 ст. 538 ЦК, ч.1 ст. 848 ЦК).

Третя група норм визначає превентивний захист інтересу (ч.2 ст. 727 ЦК).

За допомогою примусу здійснюється вплив на суспільні відносини, що становить ще одну ознаку примусу і в адміністративному процесі. У цілому переважна більшість вчених погоджується у тому, що примус слід визначати через категорію впливу, хоча у цьому випадку слід чіткіше виявити взаємозв'язок та співвідношення понять «правовий примус» та «цивільно-правова відповідальність».

Наприкінці слід зазначити, що викладене сприятиме формуванню в межах гл. 3 ЦК України загального підходу до цивільної відповідальності, що є принципово відмінним від існуючого до врегулювання цих правовідносин за забезпечення захисту прав найбільш вразливої частини населення від порушення їх суб'єктивних прав.

Література

1. Адміністративне право України. Академічний курс [Текст] : [підруч.] : [у двох томах] / ред. кол. : В. Б. Авер'янов

(голова). – К. : Юридична думка, 2004. – Том 1. Загальна частина. – 584 с.

2. Адміністративний процес України [Текст] : [навч. посіб.] / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.

3. Андрійцьов В. Д. Примусове виконання обов'язку в натурі як спосіб захисту цивільних прав: автореф. дис. ...кан. юрид. наук. – К. – 2004. – 18с.

4. Грибанов В. П. Осуществление и защита гражданских прав. Изд. 2-е, стереотип. - М. "Статут", 2001. –С.116.

5. Жилінкова І. Превантивний спосіб захисту права власності. // Вісник академії правових наук України. № 3(42). – 2005. – С. 130-136.

6. Закон України "Про судоустрій України" // Урядовий кур'єр. – 2002. – № 58.

7. Канзафарова І. С. Теоретичні основи цивільно-правової відповідальності в Україні : автореф. дис. на здобуття ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / І. С. Канзафарова. - К., 2007. - 36 с.

УДК 346.9

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мовчанюк Д. – ст. 3 курсу, гр. ПРвн-31

Науковий керівник – к.ю.н. Поджаренко К.Є.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сучасні наука і техніка накопичили величезний масив інформаційного матеріалу. При цьому, як правило, основна маса інформації являє собою чистіше інтелектуальну власність.

Сьогодні Інтернет став найбільш важливим джерелом інформації, ніж ЗМІ. Можливість доступу до мережі Інтернет дозволяє ознайомлюватися з новинами за допомогою електронних версій звичайних газет, телепередач або спеціалізованих сайтів.

Інформація передається Інтернетом у вигляді об'єктів, що потенційно охороняються авторським правом: літературних, музичних та аудіовізуальних творів, фотографій, ілюстрацій, карт, планів, малюнків тощо.

Обробка і передача даних мережею та саме її функціонування відбувається завдяки іншому об'єкту авторсько-правової охорони комп'ютерним програмам, а зберігання і пошук інформації часто здійснюється за допомогою електронних баз даних, які також можуть охоронятися авторським правом.

Актуальність висвітлення окремих питань інтелектуальної власності полягає в тому, що шляхом передачі інформації мережею Інтернет у вигляді вищевказаних об'єктів досить часто порушуються авторські права, як об'єктів прав: літературних, музичних та аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, а також творів образотворчого мистецтва, фотографій тощо.

Дана сфера є доволі специфічною, через те, що використання стороннього контенту відбувається практично кожним, хто має доступ до мережі Інтернет, та треба знати ще й як його використовувати, і тут мова йде не про перелік заходів, які дозволяють змінити контент, аби не допустити його блокування власником, або ж іншим чином забезпечити повноцінне його використання без оплати [1].

Захисту потребують обидві сторони: автори – через неотримання винагороди за створені об'єкти, зокрема у формі прибутку, та користувачі – через неправомірне розміщення контенту, використання якого є платним, та не з позиції порушення авторського права, чим, по суті, і є такі дії, а з позиції

незнання наслідків, які можуть настати за таке порушення, ось чому дане питання важливе для всіх[2].

Розміщуючи певну фотографію на своїй сторінці, або ж монтуючи особисте відео з відомою музичною композицією улюбленої групи, користувач просто не замислюється над тим, що саме в даний момент порушує права інших осіб, тому повинні бути превентивні заходи, що попереджували б користувача про неправомірну діяльність. Та, незнання закону не звільняє від відповідальності, і тому саме через порівняно низьку правову культуру та правосвідомість, порушення авторського права в Інтернет відбувається повсякчасно.

Ключовою зв'язуючою ланкою, у цьому великому механізмі, залишається провайдер, через якого кожен з користувачів підтримує доступ до власного віртуального середовища, однак, в той же час, сприяє активному порушенню прав безліч суб'єктів авторського права.

Щодо більш повного і об'єктивного захисту творів в Інтернеті, то тут необхідно з'ясувати низку питань. Передусім, слід з'ясувати, на якому сайті розміщений ресурс.

Існує два види сайтів, які пропонують свої послуги – платні та безоплатні.

З платними сайтами все набагато легше поза як ця діяльність є підприємницькою, то вона потребує реєстрації у відповідних органах влади. Виходячи з цього, можна дійти висновку, що це юридична особа із чітко визначеною адресою, банківським рахунком і керівником або суб'єкт підприємницької діяльності – фізична особа, яка відповідає за зобов'язаннями всім належним майном. Отже, стає можливим подання позову до конкретного відповідача.

З безоплатними сайтами все набагато складніше, тому що при реєстрації сайту вимагаються мінімальні дані (прізвище, ім'я, по-батькові, адреса електронної пошти; всі інші пункти в анкеті є необов'язковими і майже ніким не заповнюються). Більше того, немає жодної впевненості в тому, що надані дані є достовірними, оскільки реєстрація відбувається без явки користувача до реєстратора і